

Position Paper

Nieuwe klimaatdoelen

Neem de jongeren mee!

MEI 2025

JONGE KLIMAAT-BEWEGING

Nieuwe klimaatdoelen— neem de jongeren mee!

Nationally Determined Contributions Position Paper

Samenvatting:
De position paper van de Jonge Klimaatbeweging benadrukt het belang van betekenisvolle jongerenparticipatie in het klimaatbeleid, in het specifiek in de ontwikkeling en uitvoering van de NDCs. Hoewel jongeren wereldwijd het voortouw nemen in klimaatactie, worden zij zelden betrokken bij formele besluitvorming. De EU erkent het belang van jongeren in haar strategieën, maar concrete acties en structurele betrokkenheid blijven achter. Jongeren blijven vaak steken in symbolische participatie zonder betekenisvolle invloed, terwijl zij juist innovatieve ideeën, urgentiebesef en langetermijnbelangen meebrengen die essentieel zijn voor effectief klimaatbeleid.

De position paper pleit daarom voor een inclusieve aanpak waarbij jongeren daadwerkelijk inspraak krijgen, inclusief mandaten, stemrecht, financiële middelen en educatie. Daarbij is het belangrijk oog te hebben voor de diversiteit onder jongeren, aangezien factoren zoals geslacht, migratieachtergrond of sociaaleconomische positie deelname kunnen bemoeilijken. Capaciteitsopbouw en gerichte ondersteuning zijn cruciaal om gemarginaliseerde groepen te betrekken. Alleen door jongeren als volwaardige partners te beschouwen, kunnen NDCs duurzaam, rechtvaardig en toekomstgericht worden vormgegeven.

Onze aanbevelingen:

- **Zet de koploper identiteit van de EU in voor ambitieuzere NDCs wereldwijd**
- **Institutionaliseer jongerenparticipatie in NDC-processen**
- **Benader jongeren niet als een homogene groep**
- **Investeer in jongeren via capaciteitsopbouw en financiering**

Over de Jonge Klimaatbeweging:
De Jonge Klimaatbeweging vertegenwoordigt de stem van jongeren in het klimaatdebat namens meer dan 70 diverse jongerenorganisaties. Samen zetten we ons in voor een wereld waarin jongeren meepraten over hun eigen toekomst en goed zorgen voor de aarde vanzelfsprekend is. We strijden voor een toekomstbestendige samenleving waarin rechtvaardigheid en empathie centraal staan.

Inleiding

Nationale klimaatdoelen, ook wel Nationally Determined Contributions (NDCs) genoemd, bepalen welke inspanningen een land elke vijf jaar zal leveren om de klimaatverandering en de gevolgen ervan tegen te gaan. De lidstaten van de EU, en daarmee ook Nederland, hebben afgesproken dat de EU in 2050 klimaatneutraal is en om in 2030 minimaal 55% minder broeikasgassen uit te stoten[1].

Hoewel deze NDCs ingrijpende gevolgen hebben voor de toekomst van onze planeet, worden ze vrijwel volledig opgesteld zonder betrokkenheid van jongeren — de generatie die het langst met de gevolgen van deze beslissingen zal moeten leven. Twintigjarigen leven vandaag op een planeet die drie graden warmer is, met een zeespiegel die een kwart meter hoger ligt dan die waarmee hun leeftijdsgenoten in 1990 te maken hadden[2]. Het niet betrekken van jongeren bij de formulering en uitvoering van klimaatbeleid is problematisch. Niet alleen vanuit het oogpunt van klimaatrechtvaardigheid, maar ook omdat jongeren innovatieve ideeën, frisse perspectieven, geleefde ervaring en een sterk gevoel van urgentie inbrengen die cruciaal zijn voor het creëren van effectieve klimaatoplossingen en -wetgeving.

Jongeren nemen wereldwijd al het voortouw in klimaatactie. Toch krijgen ze, ondanks hun kennis, kracht en leiderschap, vaak geen plaats aan de tafels waar de politieke beslissingen worden genomen. Minder dan de helft van alle NDCs wordt beschouwd als kind- en jongerengevoelig en slechts 3% heeft jongeren betrokken bij de ontwikkeling ervan.

Om de NDCs te bereiken is een collectieve inspanning essentieel, met een bijzondere nadruk op de betrokkenheid van jongeren. Door hen bij klimaatbeleid en NDCs te betrekken, worden zij niet alleen vertegenwoordigd, maar wordt ook hun potentieel benut om zinvolle veranderingen teweeg te brengen[3]. Deze inclusieve aanpak vergroot de doeltreffendheid van NDCs door ze af te stemmen op de doelen en behoeften van toekomstige generaties. Dit zorgt voor impactvolle en duurzame resultaten door hun actieve deelname aan besluitvormingsprocessen die hen aangaan.

Tegelijkertijd moet er opgepast worden voor symbolische participatie van jongeren in de NDC-processen. Er moet sprake zijn van betekenisvolle participatie. Dit houdt in dat jongeren niet alleen aanwezig zijn bij de beleids- en besluitvorming ten aanzien van de NDC processen, maar ook een mandaat krijgen om mee te denken, beslissen en evalueren.

Kind- en jongeren gevoelige klimaat beleidsmaatregelen: Beleid dat ervoor zorgt dat aanpassing, mitigatie en andere vormen van klimaatactie de bescherming en het genieten van de rechten van kinderen en jongeren waarborgen, met bijzondere aandacht voor hun specifieke risico's en kwetsbaarheden. Kind en jongeren gevoelig beleid betrekt kinderen en jongeren ook bij de formulering, uitvoering en monitoring ervan[3].

NDCs in de Europese Unie

De Europese Unie (EU) zet belangrijke stappen in het integreren van jongeren in beleid, waaronder het proces rond de NDCs. De Jonge Klimaatbeweging verwelkomt de EU Jeugdstrategie 2019–2027, waarin de essentiële rol van jongeren bij het stimuleren van sociale verandering en het waarborgen van een duurzame toekomst van onze samenlevingen expliciet wordt erkend. Toch blijven concrete acties voor jongerenparticipatie binnen het klimaatbeleid achter bij de uitgesproken ambities. In de geactualiseerde NDC 2.0 van 2023 wordt slechts éénmaal verwezen naar jongeren en kinderen:

[1] Rijksoverheid (n.d.), Klimaatbeleid
[2] NDC Partnership (2020), YES for YEP! Youth Engagement Plan
[3] UNICEF (2024), Child- and youth-sensitive Nationally Determined Contributions

"The EU will also continue to support meaningful engagement of youth and children in climate change decision-making processes, as well as climate education and training, and increase public awareness on climate change."

Deze vermelding wordt helaas niet ondersteund door concrete maatregelen. Daarmee is de huidige EU NDC niet jongeren-sensitief genoeg. Er wordt geen rekening gehouden met de specifieke belangen, perspectieven en behoeften van jongeren binnen het klimaatbeleid. Hoewel er waardering is voor de EU-lidstaten die al wel jongerenvertegenwoordigers opnemen in hun UNFCCC-delegaties, is dit niet voor alle lidstaten het geval. Bovendien blijven bestaande participatiekanalen, zoals de EU Youth Dialogue, beperkt tot informele en consultatieve rollen die geen directe link hebben met de NDCs.

Jongeren blijven in het ongewisse over de impact van hun input. Om daadwerkelijke betekenisvolle jongerenparticipatie te waarborgen, is structurele en transparante betrokkenheid van jongeren in alle fases van het NDC-proces noodzakelijk. In deze position paper pleiten wij, als Jonge Klimaatbeweging, voor structurele en betekenisvolle inspraak van jongeren in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van NDCs. In dit position paper worden negen aanbevelingen geformuleerd om dit te realiseren, aan de hand van vier prioritaire thema's: ambitieuze NDCs, representatie, institutionalisering van jongerenparticipatie, inclusiviteit en capaciteitsopbouw & financiering. Want toekomstbeleid zonder toekomstgeneraties aan tafel, is per definitie incompleet.

Ambitieuze NDCs

Jongeren eisen compromisloze maatregelen — zij vragen om een leefbare toekomst. Nederland heeft zich gecommitteerd aan het terugdringen van de temperatuurstijging naar ruim onder de 2 °C, met duidelijk zicht op 1.5 °C. Zoals het er nu voor staat, zou de volledige implementatie van de NDCs de wereld op koers zetten om de temperatuurstijging deze eeuw te beperken tot 2.9 °C boven het pre-industriële niveau[4]. De volledige implementatie van voorwaardelijke NDCs zou dit terugbrengen tot 2.5 °C. De IPCC rapporteert dat een temperatuurstijging van tussen de 1.5 °C en 2 °C al desastreuze gevolgen kan hebben voor zowel natuur als mens[5]. Dit wijst op de dringende noodzaak voor meer en ambitieuzere klimaatacties.

De klimaatcrisis raakt verschillende bevolkingsgroepen op verschillende manieren. Kwetsbare gemeenschappen ondervinden disproportioneel veel schade door klimaatverandering, terwijl ze vaak de minste middelen hebben om zich aan te passen. Tegelijkertijd blijven essentiële elementen zoals adaptatie, verlies en schade (loss & damage), capaciteitsopbouw en technologische ondersteuning vaak onderbelicht in het mondiale klimaatbeleid. Hier hoeft niet verplicht op gerapporteerd te worden in de NDCs volgens het Parijs Akkoord. Om de klimaattransitie rechtvaardig en effectief te maken, is het noodzakelijk dat klimaatbeleid niet alleen de ecologische maar ook de sociale dimensies van de crisis aanpakt. Het is belangrijk dat landen niet alleen mitigatie maatregelen nemen, maar ook actief rekening houden met de kwetsbaarheden van verschillende bevolkingsgroepen en de nodige steun voor capaciteitsopbouw bieden.

Institutionaliseren van jongerenparticipatie

Jongeren hebben het grootste belang bij ambitieus klimaatbeleid. Jongeren worden in Agenda 21 beschouwt als een van de negen belangrijkste groepen in het maatschappelijk middenveld, met het recht en de verantwoordelijkheid om deel te nemen aan duurzame ontwikkeling[6].

[4] UNEP (2023), Emissions Gap Report 2023
[5] IPCC, (2018), Summary for Policymakers
[6] UNSD (1991), United Nations Conference on Environment & Development, Agenda 21

Tevens onderstreept de Europese Commissie het belang van jongeren in het ontwikkelen van de EU's toekomst[7]. Wanneer jongeren integraal en structureel worden betrokken bij beleidsmatige en besluitvormende processen ten aanzien van de NDCs, wordt symbolische participatie voorkomen.

Jongeren worden vaker uitgenodigd om deel te nemen aan forums en raden. Op mondiaal niveau hebben meer dan honderd landen een VN Jongerendelegatie programma[8]. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld al jongerenvertegenwoordigers voor onder andere duurzame ontwikkeling. Tegelijkertijd krijgen jongeren lang niet altijd echte mogelijkheden om resultaten te beïnvloeden. Consultaties worden gehouden, maar het is niet te herleiden wat er met de feedback gedaan is. Dit leidt tot ontgoocheling en een verlies van vertrouwen. Betekenisvolle jongerenparticipatie vereist dat jongeren echte macht krijgen, zoals stemrecht, budgetcontrole of leiderschapsrollen. Zo kunnen jongeren een instrument zijn voor beleidsimpact.

Jongeren zijn geen homogene groep

Net als volwassenen zijn jongeren geen homogene groep. Ook zij hebben te maken met systematische barrières die participatie bemoeilijken. Zo hebben identiteitsaspecten zoals geslacht, socio-economische status en migratieachtergrond invloed op of en hoe jongeren participeren. Een opstapeling van barrières kan zorgen dat sommige jongeren moeilijker kunnen participeren dan andere. Dit wijst op de noodzaak van gerichte strategieën om gemarginaliseerde jongeren te bereiken. Wanneer jongeren met verschillende achtergronden samenwerken in het klimaatdebat, ontstaat er een vollediger beeld van hoe de klimaatcrisis verschillende groepen raakt. Deze samenwerking zorgt ervoor dat beleidsvoorstellen inclusiever zijn en beter aansluiten bij de realiteit van alle jongeren, niet alleen bij de meest zichtbare groep.

Capaciteitsopbouw en financiering

Capaciteitsontwikkeling is essentieel voor het versterken van jongeren zodat zij actie kunnen ondernemen tegen klimaatverandering. Voor structurele en betekenisvolle participatie is het essentieel dat zij toegang hebben tot opleidingen en voldoende financiële ondersteuning. Daarom moeten de EU en haar lidstaten gerichte capaciteiten en technische expertise ontwikkelen om de integratie van de inzichten en prioriteiten van jongeren te bevorderen. Op dit moment ontvangen jeugdgerichte klimaatorganisaties wereldwijd slechts een fractie van de beschikbare klimaatfondsen[9]. Zonder adequate middelen riskeren deze initiatieven uit te doven, terwijl ze juist essentieel zijn voor het realiseren van de klimaatdoelen.

Action for Climate Empowerment (ACE) speelt een essentiële rol bij het realiseren van ambitieuze klimaatacties en NDCs, omdat het jongeren actief betrekt via educatie, bewustwording, participatie en training. De jongerengeneratie wordt niet alleen het meest getroffen door klimaatverandering, maar brengt ook vaardigheden die cruciaal zijn voor het bedenken en uitvoeren van duurzame oplossingen. ACE versterkt hun rol als mede-eigenaren van klimaatbeleid en draagt bij aan intergenerationele rechtvaardigheid en breed maatschappelijk draagvlak. Zonder actieve betrokkenheid van jongeren via ACE missen landen legitimiteit, uitvoeringskracht en creativiteit die nodig zijn om hun klimaatambities waar te maken.

---

[7] European Commission (2025), Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the implementation of the EU Youth Strategy (2022-2024)

[8] WFUNA (n.d.), Youth Delegate Programm

[9] Youth Climate Justice Study (2022), Less than 1% Youth Funding Mapped

Aanbevelingen

1. Ambitieuze NDCs

Aanbeveling: De EU heeft al een NDC die in lijn is met een 1.5 °C traject. Als koploper moet de EU andere landen aansporen om hetzelfde te doen, in proportie naar hun huidige en historische emissies, waarbij jongeren structureel een formele rol krijgen in het ontwikkelen, uitvoeren en herzien van de NDCs.

Aanbeveling: Neem jongerenparticipatie, mensenrechten, gendergelijkheid, adaptatie, loss & damage, capaciteitsopbouw en technologische ondersteuning verplicht op in de richtlijnen voor NDCs. Dit kan gerealiseerd worden door een herziening van het Parijs Akkoord. Ontwikkel ten aanzien van jongerenparticipatie een UNFCCC-richtlijn waarin landen transparant rapporteren over consultatieprocessen, capaciteitsopbouw en beleidsinvloed van jongeren.

Aanbeveling: Het UNFCCC secretariaat moet jaarlijks een onafhankelijk rapport publiceren over de staat van jongerenparticipatie in NDC-processen wereldwijd. Verzamel voor dit rapport geaggregeerde data via nationale contactpunten en jongerenorganisaties, om conclusies te kunnen trekken met betrekking tot geleerde lessen, best practices en om te illustreren hoe jongeren harder worden getroffen door klimaatverandering.

2. Institutionalisering jongerenparticipatie

Aanbeveling: Zorg ervoor dat jongerenparticipatie ingebed is in de formele NDC-processen. Ontwerp overleg- en besluitvormingsprocessen voor de ontwikkeling, verbetering en uitvoering van NDCs met de behoeften van jongeren in gedachten en betrek jongeren hierbij.

3. Jongeren zijn geen homogene groep

Aanbeveling: Erken de diversiteit van jongerenperspectieven in beleidsontwikkeling door gerichte participatiemechanismen te ontwerpen voor jongeren, met specifieke aandacht voor verschillen zoals sociaaleconomische achtergrond, etniciteit, nationaliteit, woonplaats, capaciteiten en gender.

Aanbeveling: Maak informatie over de NDCs op een inclusieve en breed toegankelijke manier wordt gepresenteerd. Dit vereist het actief verminderen van vakjargon en technische termen, het bieden van lokale vertalingen, en het verplicht stellen van ondertiteling en gebarentaal.

4. Capaciteitsopbouw en financiering

Aanbeveling: Benoem een leidinggevende persoon met besluitvormingsbevoegdheid die verantwoordelijk is voor de betrokkenheid van jongeren en inclusie in het NDC-proces.

Aanbeveling: Biedt, samen met jongerenorganisaties, trainingen en leermiddelen over het belang en de aanpak van het ontwerpen van jongereninclusieve participatieprocess, projecten en programma's voor beleidsmakers, technische experts en medewerkers die werken aan de ontwikkeling en uitvoering van de NDCs.

Aanbeveling: Mobiliseer fondsen die specifiek bestemd zijn voor activiteiten die jongeren betrekken bij de NDC-ambities en -beleidscycli, buiten de formele jongeren vertegenwoordigers van lidstaten en de EU.